

Detlev von Liliencron

přední moderní lyrik německý, vydal právě autobiografický román *Leben und Lüge*. Román není sice vyrovnán a vyváženě umělecké dílo, ale má strany nevšední svěžesti a síly dojmové, strany, které při vši střízlivé věcnosti nebo právě pro ni zadírají se hluboko do čtenáře. V třetí osobě vypisuje Liliencron své mládí i svá mužná léta, válku s Rakouskem i Francií, již se účastnil jako důstojník, svůj život mladé erotiky a mužnějších vztahů a poměrů slovem jadrným a křepkým, jak známe je z jeho lyriky věčně mladé a svěží. Později klesá verva i pohoda díla a román tříští se i zplošťuje; ale na konci jest zase několik stran, které zařtesou čtenářem: básník zamyslí se na chvíli nad celou komedii lidského života a nalezne pro její surovou pitvornost několik vět, které v jejich pesimistické správnosti a výstižnosti mohl napsat jen člověk, jenž podíval se životu hluboko do tváře a nemá ilusí o něm. Literáty bude zajímat úcta a nadšení, s jakým mluví zde Liliencron o *Richardovi Dehmelovi*, jehož pokládá za největšího básníka moderního.

Loïe Fuller: *Quinze ans de ma vie*

Proslulá světelná tanečnice Loïe Fullerová vydala knihu rozkošných vzpomínek ze svého života, hlavně uměleckého, s předmluvou Anatola France. Čtenáři Maclairova románu *Město Světla* rozpomenou se jistě na kapitolu, kterou věnoval autor návštěvě u Loï Fullerové; vykreslil v ní bytost naivní a dobrou, plnou entusiasmu, oddanou svému umění do krajní obětavosti. A takovou jeví se i čtenáři v těchto vzpomínkách, které jsou daleky všeho obvyklého pozérství, jakým bývají pravidlem stíženy knihy veličin jevištních. Loïe Fullerová vypisuje své těžké začátky jako kočující herečky americké a přechází pak k svému objevu světelného tance barevného, který učinila náhodou, když musila hrát úlohu hypnotisované. Nejkrásnější jsou kapitoly, v nichž vysvětluje principy svého umění; zde jest vidět, jak hluboce umění své promyslela, jak vědecky si zdůvodnila a podepřela všechny jeho činitele a přitom s jakým vkusem a s jakou intuící vytěžila umělecky těchto objevů. Knihou prochází řada umělců a básníků, hlavně pařížských, zachycených charakteristickým uměním ne právě všedním.

Epilog redakční

Novina končí tímto číslem svůj první ročník. Nikdo nemůže říci, že měla v něm ustláno na růžích. Spíše pravý opak jest pravda: strany a činitelé nejrůznější shodli se v tom, že jí házeli pod nohy leccos, jen ne květiny, a že odvraceli ji od jejího úkolu a ztěžovali jí jej pomluvami, klevetami, podezříváním a urážkami. Řídící byli hlasově nepředpojatí, kteří nás povzbuzovali slovem dobré vůle, byť přísným a kritickým; náleží jim proto náš dík tím méně upřímnější, čím méně jsme zhýčkáni.

Novina nebyla ovšem založena proto, aby se líbila — nýbrž proto aby léčila,

byť trpkým lékem, a prospívala kulturnímu rozvoji českému, otevírala mu nové, vyšší dráhy a proslapávala mu nové, odvážnější stezky. Že takového díla neoceňují obyčejně nejbližší vrstevníci, nesmí nikoho udivovat.

Každý nestranný a povoláný pozorovatel vidí, že v *Novině* bojovalo se o cíl ne právě blízký a nízký, o cíl opravdové a vážné kulturní a umělecké revue české, a nebylo-li ho ihned dosaženo zcela, není to nedostatkem dobré vůle nebo snahy, nýbrž vysokostí cíle a krátkostí doby dosavadního zápasu.

Novina nešla širokou zježděnou silnicí, kterou se vleče pohodlně největší většina českých listů, *Novina* proslapávala si sama svou novou stezku a často za okolností velmi nepříznivých. *Novina* nekoketovala s manýrou a marotou, byť sebedódnější, *Novina* nesloužila předsudkům, byť zdánlivě moderním a populárním; *Novina* nestála o potlesk ulice veřejnosti; *Novina* nešilhala po laciných vavřínech, jak rozdává je nesoudnost, které se lichotí; položila svou touhu trochu výš než líbiti se dnešku. Toužila po zákonných metodách života i umění a hledala i cíla mocnosti a hodnoty, jež jsou základem života a tvoří styl kulturních dob. Tímto směrem ponese se zvýšenou snahou *Novina* i napříště. Již v prvním ročníku svém přinesla *Novina* značnou řadu prací, lze bez samochvály říci, velmi pěkné charakterní úrovně, prací nekoketných a nepohodlných, ale opravdových, zápasících upřímně o umělecké, básnické nebo myslitelské posvěcení.

Novina spojovala v sobě dosud úkol listu beletristického i literární, umělecké a kulturní revue, a tomuto dvojitému rázu svému, který ji učinil milou valné části čtenářstva opravdu vzdělaného a kulturního, bude věrna i v ročníku příštím. V *Kronice*, která obsahovala neméně než *třiadvacet rubrik kritických*, sledovala a bude sledovati *Novina* většinu složek a činitelů našeho duševního života kulturního a zaujme i příště ke všem významnějším zjevům českého kulturního obzoru stanovisko své, kritické a poctivé, zdůvodněné a promyšlené, opřené o pevný názor a soud odborný, nepapouškové po jiných a nevsugerované odjinud — stanovisko *upravdě*, a nejen slovem, pokrokové.

V novém ročníku rozšíří ještě podstatně *Novina* svou oblast. Nejprve tím, že získala za spolupracovníky několik vynikajících představitelů cizích literatur světových — francouzské, německé, anglické a ruské — kteří v pravidelných článcích budou seznamovati naše čtenářstvo s moderním vývojem svých literatur a umění, takže *Novina* bude zrcadlit vedle domácích dějů kulturních i nejvýznačnější cizí evropské činy literární a umělecké.

A po druhé tím, že pravidelné kritické rubriky přehledové budou rozšířeny o rubriku umělecké výchovy, kteréžto mladé a proto často posud málo ujasněné a málo úspěšné snaze bude věnována zvláštní obozřetná pozornost, a o rubriku politickou, v níž bude politika nazírána pod vyšším zorným úhlem kulturním.

Novému ročníku *Noviny* dostane se i nová, pečlivě vnější úprava umělecké, hodné jejího obsahu.

Řada vynikajících autorů domácích i cizích připravila a připravuje pro *Novinu* své práce. Jsou to: Božena Benešová, Otokar Březina, Arno Dvořák, Marie Gebauerová, Marie Helmerová, dr Fr. Chudoba, Frant. Langer, Jiří Mahen, J. S. Machar, A. Matějček, dr E. Peroutka, A. Sova, F. X. Svoboda, Růžena Svobodová, Otokar Šimek, Fr. Žákavec; Petr Altenberg, Julius Bab, J. A. Maxwell, Charles Morice.